

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput V. De prudicitia et castitate ejus, jejuniis et pœnitentiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. BERTHOLD.

itineribus vide dicta in Commentario prævio: de Compostellano, Norvegiano etc; § 9: de Neapolitano § 20; de Assisiensi § 19.

k Dicuntur illorum corpora ex Oriente Constantinopolim, inde Mediolanum ac tandem Coloniæ seculo XII translata Frederici Enobarbi tempore.

l Inter reliquias septennio quolibet Aquisgrani populo ostendi solitas numeratur indusium B. Mariæ Virginis, quod a Carolo Magno illic depositum ferunt.

m Oppidum est Galliæ in Provincia: de reliquiis vero S. Mariæ Magdalene, eo loci servatis, vide tom. v Junii pagg. 215 et 222.

n Tarasco in eadem provincia est, et præcipuo illic in honore est S. Martha, Christi hospita, de qua vide dicta in Opere nostro ad diem 29 Julii, quem sibi sacrum habet.

o S. Andreæ Amalphiæ, S. Thomæ vero Ortonæ: uterque locus in regno Neapolitano situs est. Vide Comment. præv. numm. 294, 296, et 297.

p Vide num. 200 et et seq.

q In Apulia. Vide num. 298 Comment. prævii.

r Quiescit S. Ambrosii corpus Mediolani in sui nominis basilica; S. Augustini reliquiæ præcipuæ Ticini in Insubria. Vide dicta in Opere nostro ad diem 28 Augusti.

f De S. Fransico prolixè tractatum est in Opere nostro ad diem 4 Octobris. De hac S. Birgittæ peregrinatione actum est numm. 289 et tribus seqq. Comment. prævii. Assisium est civitas Umbriæ.

t Nidrosiæ (vulgo Drontheim) in Norvegia præcipue cultum: dies 29 Julii illi sacer est, ad quem in Opus nostrum illatus est. Vide num. 123 Comment. prævii.

u Anno 1372 Neapoli.

x Alterum suum filium.

y Scara sita est in Vestrogothia, Succiæ provincia

z Joannis I, comitis Namurcensis filia, Regi Sueciæ Magno nupta; cujus magistra aula S. Birgitta aliquando fuit. Vide plura § 8 Commentarii prævii.

aa Galliarum regis, cujus gesta fuse illustrata apud nos habes ad diem 25 Augusti.

bb Vexio civitas Smalandiæ est in Suecia.

cc Vide Annotata in cap. 3 lit q.

CAPUT V.

De pudicitia et castitate ejus, jejuniis et pœnitentiis.

Castitatem perpetuo coluit;

*supple: diebus

Quamquam B. Birgitta conjugio fuerat astricta, semper tamen castissimam, pudicissimamque fuisse, magisque continentiam, quam carnalem copulam dilexisse, probatur. Nam, quem admodum filia suæ Catharinæ referre consueverat, antequam nuberet, in sancta virginitate Deo cunctis vitæ suæ quam maxime deservire cupiebat, malissetque, ut aiebat, mortem subire, quam matrimonium: dum vero desponsaretur viro, licet eleganti, non libens, sed reitens, parentibus tamen de-

num consentiebat. Desponsata ergo magnifico viro domino Ulphoni de Ulphon, Principi a Nericiæ, circiter biennium amplexu differentes orabant jugiter, ut, si convenire deberent, talem prolem gignerent, quæ nunquam Deum offenderet, sed sibi indefesse serviret; consummatoque matrimonio, omni vice, qua in id ipsum redire debuissent, orationem præmittentes, postulabant obnixius, ne peccare eos contingeret, sed fructum bonum Deo gratum de se producerent: in Quadragesima autem conjunctionem devitantes, maritus quidem in lecto, ipsa vero super tapetum banco b superpositum decumbebat. Testimonium sibi perhibet Dominus Alphonsus, quod adeo in gestibus erat morigerata et honesta, quod bene conjici poterat, innatam sibi fore castitatis virtutem: etenim nec aspectum oculorum erigebat a terra, verum cum magna pudicitia et gravitate, uno et unico viro suo vita functo, nemini alii de cetero voluit copulari, sed casto fidelique amore suum amplectens Creatorem, ac diligens, illique se totam penitus impendens, eundem Deum ac Dominum suum et filium Virginis Jesum Christum sponsum merebatur accipere.

66 Hinc est, quod in primo Revelationum libro, xxxviii cap. Pater loquitur ad Filium dicens: Ecce fili, hanc novam Sponsam assigno tibi etc. Hinc etiam in secundo capite ejusdem libri dicit Sponsus ad Sponsam: Ego elegi te, et assumpsi te mihi in Sponsam, ut ostendam tibi secreta mea, quia mihi sic placet. Tu etiam quodam jure facta es mea, cum in morte mariti tui voluntatem tuam in manus meas assignasti; cum etiam, eo defuncto, cogitasti et rogasti, quomodo pauper pro me esse posses, et voluisti omnia pro me relinquere: et ideo jure facta es mea, et oportuit me pro tanta charitate tibi providere; propterea assumo te mihi in Sponsam et in meam propriam delectationem, qualem Deum decet habere cum anima casta. Hæc ibi. Hinc insuper velut acceptam Sponsam ornari atque ad nuptias præparari eam decet: cum in loco supra notato immediate loquitur ad eandem dicens: Ad Sponsam igitur pertinet paratam esse, quando Sponsus voluerit nuptias facere, ut sit ornata decenter et munda.

67 Tunc bene mundaris, si cogitatio tua semper sit circa peccata tua, quomodo te in Baptismo de peccato Adæ mundavi, quoties in peccata lapsam te supportavi et sustinui: debet etiam Sponsa habere signa Sponsi sui in pectore, hoc est, attendere beneficia et opera, quæ pro te feci, scilicet, quod nobiliter te creavi tibi dando corpus et animam, quam nobiliter te ditavi dando sanitatem et temporalia; quam dulciter te ad gratiam reduxi, cum pro te mortuus fui et hæreditatem amissam tibi restitui, habere volueris. Sponsa debet etiam facere voluntatem Sponsi, quæ est voluntas mea, nisi quod velit deligere me super omnia, et nihil velle aliud, nisi me. Hinc est etiam, quod provido, fidelique servo suo custodiendam, alendamque eandem Sponsam suam cælestis Sponsus tradit. Loquitur enim angelus ad Christum in cap. xvi, vi libri: Laus sit tibi, Domine mi, ab omni exercitu tuo pro omni dilectione; tu assignasti custodiæ meæ hanc Sponsam hic stantem. Ecce ipsam tibi iterum reassigno etc. Hinc quoque spirituales ex ea filios procreandos repromittit, cum

A cum in primo libro cap. xx eidem inquit, inter cætera dicens: Eris enim fructifera semine spirituali multis profutura etc.

et a Deipa-
ra
68 Rursum Virgo Mater Dei paulo ante ipsius Sponsæ obitum loquebatur sibi dicens: Si femina infirma parit, omnes filii ejus, quos parit, infirmantur: sed tu paries filios sanos ac fortes et Deo devotos, et ideo sanaberis melius, quam unquam prius fueras, et non morieris; sed vives, et venies ad locum tibi promissum et paratum. Nam S. Franciscus diu fuit infirmus, attamen tunc fecit fructum, et velle Dei, sed postea sanatus fuit, et facit majora, quam infirmus. Sed quærere potes, quare tantum infirmitas tua prolongatur, naturaque ac fortitudo consumitur? Respondeo tibi, quod Filius meus dixit tibi in Jerusalem, quod peccata tua dimissa fuerant tibi, quando templum sancti ipsius sepulchri ingrediebaris, ac si tunc de Baptismo levareris; sed non dixit tibi, quod nihil pati deberes, quamdiu in hac vita vives. Ideo voluntas Dei est, ut charitas hominis respondeat charitati Dei, et quod neglectum per B penitentiam dilatur. Reminiscere insuper, me sapius dixisse tibi, quod Filii mei meaque verba spiritualiter ac corporaliter possint intelligi, quemadmodum in Stralensidis e dixi tibi: quod si ante verborum istorum perfectionem vocata fueris de mundo, propter voluntatem tamen bonam monacha censeberis, nec non cunctorum tibi promissorum particeps eris. Hæc Maria cap. LXVII Revelat. Extravag.

in nurum,
69 Hoc verbum ex eo forsitan dicitur, quia, prout in fine brevis ipsius Legendæ continetur, a Sponso suo sibi fuerat promissum, quatenus in monacham ante ipsius Sponsi altare vestienda, consecrandaque fuerat. Item sex diebus ante felicem suum transitum loquebatur illa, quæ supra, dicens: Quid dicunt medici? Nonne, quod morieris? Vere filia ipsi non attendunt, quid est mori: nam ille moritur, qui separatur a Deo, qui obduratur in peccato, qui immunditias peccatorum per confessionem non evomit; ille etiam mortuus est, qui non credit Deum, nec diligit Creatorem suum, sed ille vivit, et non moritur, qui semper timet Deum, qui confitendo peccata sua purgat, qui ad Deum suum toto annexo suo pervenire desiderat. Verum quia Deus naturarum loquitur tecum, qui etiam contra naturam disponit, et tenet vitam tuam, ideo in medicamentis non est salus, nec vita, sed nec etiam necesse est in-niti medicinis, quia modicum tempus modico indiget cibo. Denique alma Christi Mater Sponsam Filii sui, nurum suam censuit appellandam, ut habes vi libro, cap. LXXXVIII, dicens: Sicut Filius meus imposuit tibi nomen novæ Sponsæ suæ, sic ego voco te nunc Nurum Filii mei; nam sicut pater et mater senescentes et quiescentes imponunt nurui onus, et dicunt ei ea, quæ sunt facienda in domo; sic Deus et ego in cordibus hominum senes et frigidi a charitate eorum, indicare volumus amicis nostris in mundo per te voluntatem nostram.

et ab utro-
que familia-
viter habita.
70 Tanti proinde, tamque venusti Sponsi, quamvis castissimi, amore Sponsa languens, floribus fulcita virtutum, malisque stipata virtuosorum actuum suorum, nutu oculorum eundem ad se advolare faciebat, in cuius amplexus ruens, et oris sui osculo osculari se deposcens ineffabilibus cum eo delectationibus jucundata, vere dicere poterat: Delectationes in dextera tua

usque in finem. Quali nempe oblectamento pudicitæ mater castitatisque alumna, cum excellentissimo atque castissimo suo cælesti Sponso, specioso forma præ filiis hominum, frequentissime fruebatur in cap. xxxii, lib. primi poteris invenire; ubi Christus seiscitatur ab ea inquis: Dic mihi tertio, utrum tibi placet delectatio carnis, quam prius habuisti; an delectatio Spiritus, quam nunc habes? Et illa respondit: Pudor est in corde meo cogitare de illa carnis delectatione priori, et est mihi nunc quasi venenum, et eo nunc amarior, quo prius eam dilexi ferventius. Mallet enim mori, quam unquam in illam redire, et nulla est comparatio hujus spiritualis delectationis ad illam. Tentata est aliquando Sponsa Christi de cogitationibus immundis, cui Virgo Maria apparens dixit: Diabolus est sicut explorator immundus, quærens accusare et impedire bonos; ideo tu conare, et ora, quancumque teneris, quia desiderium bonum et conatus imputabitur tibi pro oratione, et si sordida advenientia non poteris rejicere a mente tua, illi conatus reputabuntur tibi ad coronam, dum non consenseris in illis sordidis cogitationibus et sint contra voluntatem tuam.

71 Macerabat jugiter Dei Famula multisque modis carnem suam, et spiritui servire cogebat, castigans cum Apostolo corpus suum et in servitute redigens, ne, dum aliis prædicasset, sive alios informasset, ipsa reprobata efficeretur. Qua in re vigiliis, jejuniis et disciplinis, alisque penitentis, et carnis afflictionibus insistens Deo exhibebat corpus suum hostiam vivam, sanctam, Deo placentem, rationabile nihilominus obsequium suum; quemadmodum Bonifacius Papa IX in suis epistolis brevibus admodum explicans verbis. Post mariti, inquit, mortem ob reverentiam SS. Trinitatis ad nudam carnem quandam F d cordam de canape d cum plerisque nodis detulit stricte ligatam. Et similiter circa singulas tybias subtus genua singulas cordas similiter connodatas etiam tempore infirmitatis detulit: nec pannis lineis, præterquam in capite, usa est. Vestes hyspidas circa carnem, superius vero non secundum personæ conditionem; sed multum humiles et abjectas deportavit, et non solum eas, quas S. mater jubet Ecclesia, vigiliis seu jejuniis observabat; sed alia multa superaddebat, ut etiam ultra Ecclesiæ mandatum quater in hebdomada jejunaret, et similiter, conjuge nondum vita functo, et post obitum ejus continue usque ad paucos annos ante suum felicem transitum solitis pannis induta super tapeto, absque paleis, culcitra vel similibus ad terram vel pavementum posito, corpus ab orationibus et abstinentiis ac labore divino fessum tenui et brevi somno recreabat.

72 Singulis quoque sextis feriis beatissima Sponsa Christi ob memoriam sacratissimæ passionis Domini nostri Jesu Christi pane duntaxat et aqua contenta jejunium non omisit. Cum etiam multos alios dies ob diversorum Sanctorum reverentiam simili abstinentia pertransiret, et sive jejuniis abstinere, sive aliter discumberet, cum sobriissima erat, de mensa surgebat, non saturata, sed refecta. Eisdem quoque sextis feriis de candelis cereis accensis stillas candentes et ignitas eliquabat super nudam carnem, ita ut adustæ cicatrices continue remanerent, et gentianam e amarissimam herbam seu radicem ejus retinebat

A. BERTHOLD.

Duro admodum

F

usui est

A. BERTHOL-
DO.

retinebat in ore. Romæ insuper degens non rigorem frigoris, non æstivos calores, non impedimenta viæ lutosæ, non pluviarum, aut nivium seu grandinum asperitates curans, stationes per singulas ecclesias ordinatas, variasque alias sanctas ecclesias visitans, licet eques pro suis facultatibus ire potuisset, tamen supra extenuati corporis vires enitens, peditans visitavit. Omni die tot tamque longis genuflectionibus usa fuit, ut genua ejus rigerent in duritiem, ut ita dixerim, camelorum. Hucusque Bonifacius f.

f
vice genere,

73 Verum ut hoc, quod de jejunio et abstinencia dictum est, plenius disseratur; sciendum est, quod per totum anni circulum (ut etiam præfatum est) in sextis feriis in pane et aqua jejunabat. Item vigiliis gloriosæ Virginis Matris Dei, Sanctissimæ Trinitatis, Corporis Christi, SS. Angelorum, Octavam sanctorum omnium Apostolorum, sancti Joannis Baptistæ, Joannis ante Portam Latinam, Laurentii, Vincentii, Clementis, Dionysii, Sebastiani, Olavi regis Norwegiæ, sanctorum confessorum Nicolai, Benedicti, Francisci, Sigfridi, sanctarum Virginum Catharinæ, Agnetis, Margarethæ, Cæciliæ et Agathæ, ac etiam Magdalene pari jejunio peragebat. Cum marito quoque discumbens, lautioribus ferculis caute sepositis, utebatur grossioribus g, et, quod adhuc magis est, magnæque virtutis et continentie præconium, timens interdum redargui ab eodem suo complice, qui panis et aquæ jejunium aspernabatur, sedens quidem cum ipso ad mensam, argenteum vas desuper cum coopertorio clausum, ubi clam puram aquam detinebat, secum habens, finge-
bat se eisdem vesci, quibus et ille; sed revera pane duntaxat, et aqua tunc reficiebatur.

B

74 Fugiebat namque summopere jactantiam et singularitatem pro posse devitabat, singularum quoque moribus humiliter cœquando; unde si quando cum magnatibus sedere eam contigisset, de singulis ferculis frusticulum ori suo applicuit, simulans se de omnibus comedere, cum ab omnibus fere abstineret. Tam fervens spiritu erat, quod non frigus, non calorem, non quasvis corporis molestias seu incommoda verebatur, quo minus conceptum animi vigorem exequeretur. Quapropter a confessoribus nonnunquam et spiritualibus, imo et cælo etiam correpta monebatur de nimis pœnitentiis, excessivisque laboribus. Unde in vi libro, cap. xci scriptum est, quod, cum Sponsa ipsa esset nimis de jejuniis et vigiliis, ac aliis in capite et corpore defectuosa adeo, quod divinorum verborum minus capax fieret, Christus dixit ei: Vade et da corpori moderata necessaria; quia sic placet mihi, ut caro habeat moderata necessaria et anima non impediat a spiritualibus propter ejus defectum.

adeo ut ejus
hac in re

75 In iv vero libro Agnes loquitur ad Birgittam dicens: Filia, sta stabilis et non retrocedas, quia serpens mordens jacet ante talos: nec etiam plus debito procedas, quia cuspis lanceæ acutæ ante te stat, a qua si plus justo processeris, vulneraberis. Quemadmodum etiam in vi lib., cap. xvii in Additione scriptum est, tentata fuit alio tempore Christi Sponsa de gastrimargia graviter in tantum, etc. Item cum similiter, vivente marito, lectum suum per quendam carpentarium solemnius, et curiosius solito in domo sua in villa de Ulphon parari fecisset; tunc quasi ab una manu tam valenter in capite percussa fuit, quod vix movere se poterat præ do-

fervor non
semel fuerit
reprimendus.

lore. Ducta ad aliam partem audivit quasi de pariete vocem dicentem sibi sic: Ego non stabam, sed pendebam in cruce; nec caput meum habuit reclinatorium, et tu tibi tantam curiositatem quæris, et quietem. His ergo auditis, amare commissam deflens culpam illico curata est, et postea, cum, potuit, in straminibus potius et pelle ursina dormiebat, quam in lecto etc. Nota diligenter et fac similiter.

ANNOTATA.

a *Seu potius legifero, de quo apud Suecos munere vide dicta num. 64 et seq. Commentarii prævii.*

b *Seu Scamno.*

c *Pomeraniæ oppido.*

d *Alias Cannabe.*

e *Vide Annotata in cap. 3 Vitæ S. Birgittæ, a Birgero scriptæ lit. o.*

f *Vide num. 421 et seq. Comment. prævii.*

g *Crassioribus.*

LIBER II

De acceptis gratis et divinis charismatibus.

PROCEMIUM

Deus benedictus, qui vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire, Sanctos suos, ab æterno electos, multis in hoc mundo decorando miraculis insigniter consuevit demonstrare insignes, ut, quorum merita sibi soli cuncta cernenti videbantur, prodentibus signis, etiam hominibus, quales essent, innotesceret; quatenus, quorum mirabantur signorum excellentiam, sectarentur fidem, imitarentur propositum, virtutemque operum consequerentur: unde Deus in Sanctis suis non solum appareret mirabilis, verum etiam fieret laudabilis. Hinc est, quod * B. Birgittam ob amorem excessivum et singularem virtutum prærogativam Sponsam suam Christus vocare decrevisset, quam plurimis carismatum privilegiis sublimare eam voluit, ut ex manifestis donorum præconiis, latentium quoque virtutum insignia conjecturari debuissent, et antequam * per virtutem mentis soli Deo cognita erat, per gratiam ipsius Dei largientis etiam hominibus fieret manifesta. Ac vero, quia visionum revelationumque cælestium privilegio mirabiliter decorata fuit, quo plerorumque arcana sæpe numero proderentur, divina Providentia egit, ut ipsius quoque excelsa præconia visionibus ac revelationibus panderentur. Nam, ut de aliis taceam, quæ vel ante vel post suum dignissimum ortum apparuerunt, quæque in recensita Legenda commemorantur, ad ea tantum me converto, quæ deinde contigerunt, quæ, quia cunctorum suorum præsentia sunt donorum, in hoc secundo libro, qui de acceptis gratis prænotatur, primo loco tractantur.

Birgittam
Deus variis
gratis deco-
ravit hoc li-
bro describen-
dis.*supple:
cum*an et que
ante?